

Nadere regels Wmo gemeente Oisterwijk 2016

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

gelet op het bepaalde in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015; gelet op de artikelen 5.2, 5.3, 6.1, 6.2, 7.1 en 9.1 van de Verordening Wmo gemeente Oisterwijk 2016; overwegende dat het noodzakelijk is om cliënten te ondersteunen als zij dusdanige beperkingen onderkennen bij hun maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid dat zij niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, met hulp van het sociale netwerk of met gebruikmaking van algemene voorzieningen hierin geheel of gedeeltelijk kunnen voorzien; overwegende dat het noodzakelijk is om cliënten met psychische of psychosociale problemen en belanghebbenden die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, te ondersteunen bij het zich handhaven in de samenleving als zij niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, of met hulp van het sociale netwerk of met gebruikmaking van algemene voorzieningen hierin geheel of gedeeltelijk kunnen voorzien;

besluit :

Het college heeft de nadere regels Wmo gemeente Oisterwijk 2016 en de nadere regels Jeugdhulp gemeente Oisterwijk 2016 vastgesteld. Hierin zijn de onderdelen uitgewerkt waarvoor de gemeenteraad met het vaststellen van de Verordening Wmo 2016 en de Verordening Jeugdhulp 2016 de bevoegdheid aan het college heeft gegeven.

Ambtelijke adviespunten:

1. De nadere regels Wmo gemeente Oisterwijk 2016 en de nadere regels Jeugdhulp gemeente Oisterwijk 2016 vaststellen;
2. Deze nadere regels ter informatie aan de gemeenteraad zenden;
3. In de begroting 2016 binnen Programma 6 een bedrag van C 190.000 verplaatsen van

Product Armoedebeleid, kostenplaats Bijzondere Bijstand, naar Product Maatwerkvoorziening WMO, kostenplaats Maatwerkvoorziening in natura WMO.

Collegebesluit:

Akkoord conform voorstel

Het college complimenteert de stellers met de voortvarende opstelling van deze nadere regels.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. In deze nadere regels en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
  - a. leefgebieden: de leefgebieden op basis waarvan de mate van zelfredzaamheid van de cliënt wordt bepaald. Het betreft de leefgebieden gezondheid, huisvesting, financiële situatie, dagbesteding, daginvulling en gezinssituatie.
  - b. quickscan: globale inschatting problematiek en zelfredzaamheid cliënt op basis van leefgebieden;
  - c. uitraasruimte: een verblijfsruimte waarin een cliënt, die vanwege een gedragsstoornis ernstig ontremd gedrag vertoont, zich kan afzonderen of tot rust kan komen.
  - d. verordening: verordening Wmo gemeente Oisterwijk 2016.
1. Alle begrippen die in deze nadere regels worden gebruikt en niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2015, de Algemene wet bestuursrecht en de verordening.

Hoofdstuk 2 Procedureregels

Artikel 2.1 Quickscan, integrale vraaganalyse, plan van aanpak

1. Nadat de cliënt zich heeft gemeld, vindt er een quickscan plaats.
2. Via de quickscan wordt vastgesteld op welke leefgebieden door de cliënt beperkingen in de zelfredzaamheid worden ervaren.
3. Op basis van de integrale vraaganalyse wordt per leefgebied in kaart gebracht wat de bestaande situatie van de cliënt is en wat de gewenste resultaten per leefgebied zijn.
4. In het plan van aanpak wordt per leefgebied bepaald hoe de gewenste resultaten worden bereikt.

Artikel 2.2 Persoonlijk plan

1. Als de cliënt binnen 7 dagen na de melding schriftelijk een persoonlijk plan indient, wordt dit meegenomen in het onderzoek.

2. Uit het persoonlijk plan moet in ieder geval blijken op welke manier de cliënt zijn behoefte aan maatschappelijke ondersteuning vorm wil geven.

Artikel 2.3 Aanvraag en beschikking

1. Het door de cliënt ondertekende en bij het college ingediende plan van aanpak kan worden aangemerkt als een aanvraag voor een maatwerkvoorziening.
2. Het plan van aanpak wordt als bijlage aan de beschikking toegevoegd.

Hoofdstuk 3 Beoordeling aanspraak

Artikel 3.1 Resultaatgebieden

1. Resultaatgebieden vormen de bouwstenen voor het vergroten of behouden van zelfredzaamheid en participatie van cliënten.
2. Er zijn 8 resultaatgebieden:
  - sociaal netwerk
  - huisvesting
  - financiële situatie
  - thuissituatie (zonder kinderen)
  - opvoedsituatie (vanuit perspectief ouders/verzorgers, in aanvulling op thuissituatie)
  - opgroeisituatie (vanuit perspectief kind, in aanvulling op thuissituatie)
  - mantelzorgondersteuning (vanuit perspectief mantelzorger)
  - daginvulling
3. Per resultaatgebied worden de te behalen resultaten geformuleerd.
4. Binnen de resultaatgebieden zijn er 5 treden van zelfredzaamheid:
  - acute problematiek
  - niet zelfredzaam
  - beperkt zelfredzaam
  - voldoende zelfredzaam
  - volledig zelfredzaam

Artikel 3.2 Algemeen gebruikelijk

1. Een voorziening is algemeen gebruikelijk als deze:
  - a. normaal in de handel verkrijgbaar is; en
  - b. niet specifiek is bedoeld voor mensen met beperkingen; en
  - c. niet substantieel duurder is dan vergelijkbare producten.
2. Een voorziening is voor een persoon als de cliënt algemeen gebruikelijk als deze, volgens geldende maatschappelijke normen, binnen het normale bestedingspatroon van de cliënt vallen.

Hoofdstuk 4 Ondersteuning door gebruikelijke hulp en mantelzorg

Artikel 4.1 Gebruikelijke hulp

1. Gebruikelijke hulp wordt verleend door de echtgenoot/partner, ouders, inwonende kinderen en/of andere huisgenoten, die tot de leefeenheid van de cliënt behoren.
2. Gebruikelijke hulp vloeit rechtstreeks voort uit de sociale relatie, waarin het voeren van een gemeenschappelijk huishouden, het zo lang mogelijk kunnen blijven wonen in de eigen leefomgeving en het behoud van maatschappelijke participatie een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het functioneren van de leefeenheid met zich brengt.
3. Gebruikelijke hulp heeft een afdwingbaar karakter. Zowel van volwassen huisgenoten als van jonge huisgenoten kan een bijdrage worden verlangd.
4. Bij het beoordelen of de huisgenoot gebruikelijke hulp kan leveren wordt rekening gehouden met:
  - a. de aard en de omvang van de ondersteuningsbehoefte van de cliënt;
  - b. de aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de cliënt;
  - c. de leeftijd en de ontwikkelingsfase van inwonende kinderen;
  - d. de leerbaarheid van de cliënt en/of de personen van wie gebruikelijke hulp kan worden gevraagd.
5. Het protocol gebruikelijke hulp dient als leidraad voor het vaststellen van de mate van ondersteuning via gebruikelijke hulp.

6. Gebruikelijke hulp wordt verleend ter ondersteuning bij het zelfstandig (kunnen blijven) wonen van de cliënt, waaronder het voeren van een gestructureerd huishouden en het uitvoeren van de dagelijkse noodzakelijke levensverrichtingen en bij het (kunnen blijven) participeren.

Artikel 4.2 Gebruikelijke begeleiding

1. Gebruikelijke begeleiding is een onderdeel van gebruikelijke hulp.
2. Onder gebruikelijke begeleiding valt:
  - a. het geven van begeleiding op het terrein van de maatschappelijke participatie;
  - b. het geven van begeleiding binnen de persoonlijke levenssfeer, zoals familiebezoek en huisartsenbezoek;
  - c. het bieden van hulp of het overnemen van taken, die bij een gezamenlijk huishouden horen, zoals het doen van de administratie;
  - d. het leren omgaan van derden met de cliënt;
  - e. het bieden van een beschermende woonomgeving van ouders aan kinderen. Dit is ten minste tot een leeftijd tot en met 17 jaar zowel in kortdurende als in langdurige situaties gebruikelijk.

Artikel 4.3 Mantelzorg

1. Er is sprake van mantelzorg als deze intensief en langdurig wordt verleend door personen uit de directe omgeving van de cliënt, het verlenen van mantelzorg rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke hulp in zwaarte, duur en/of intensiteit overstijgt.
2. Onder het intensief en langdurig verlenen van mantelzorg wordt verstaan dat in principe meer dan 8 uur per week en langer dan 3 maanden mantelzorg wordt verleend.
3. De ondersteuning door de mantelzorger heeft geen verplichtend karakter.
4. De mate van belastbaarheid van de mantelzorger maakt onderdeel uit van het onderzoek.

Hoofdstuk 5 Afwegingskader maatwerkvoorzieningen

Artikel 5.1 Kortdurend verblijf

1. **Kortdurend verblijf is een vorm van respijtzorg en wordt ingezet voor het ontlasten van de mantelzorger. Dit met als resultaat dat de cliënt zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven wonen.**
2. Om in aanmerking te komen voor kortdurend verblijf moet de cliënt van de mantelzorger ten gevolge van het (tijdelijk/deels) wegvallen van de mantelzorg zijn aangewezen op ondersteuning welke gepaard gaat met permanent toezicht.
3. Kortdurend verblijf kan voor maximaal twee etmalen per week worden verleend. In het kader van het bieden van maatwerk kan hiervan worden afgeweken als daarvoor een noodzaak is.
4. Kortdurend verblijf wordt geboden in een instelling, niet zijnde een ziekenhuis, of in een accommodatie van een door het college gecontracteerde aanbieder.
5. Vervoer naar de instelling of accommodatie wordt als maatwerkvoorziening verstrekt indien de mantelzorger niet in staat is de cliënt te brengen en te halen en er ook geen andere vervoersmogelijkheden zijn.

Artikel 5.2 Dagbesteding met een arbeidsmatig karakter

1. Dagbesteding is bedoeld om structuur aan een dag te geven wanneer iemand dit niet zelf kan.
2. Dagbesteding met een arbeidsmatig karakter is een bijzondere vorm van maatschappelijke ondersteuning die wordt toegekend als maatwerkvoorziening.
3. Dagbesteding met een arbeidsmatig karakter wordt toegekend als de cliënt niet beschikt over arbeidsvermogen in de zin van de Participatiewet en deze vorm van dagbesteding de goedkoopst passende ondersteuning biedt.

Artikel 5.3 Woonvoorzieningen

1. Een woonvoorziening is een maatwerkvoorziening in de vorm van een woningaanpassing of een hulpmiddel gericht op het normale gebruik van de woning.
2. Een woonvoorziening wordt alleen toegekend als de aan te passen woning:
  - a. in de gemeente Oosterwijk staat; en
  - b. een zelfstandige woning is; en
  - c. het hoofdverblijf is of zal zijn van de cliënt.
3. Woningen die niet geschikt of beschikbaar zijn om het gehele jaar te bewonen worden niet als hoofdverblijf aangemerkt.
4. Als gebruikte materialen of slechte staat van onderhoud tot problemen in het normale gebruik van de woning leiden, kan geen aanspraak worden gemaakt op een woonvoorziening.

5. Bij het onderzoek wordt betrokken in hoeverre de noodzaak voor een woonvoorziening het gevolg is van een verhuizing, waartoe op grond van belemmeringen in het normale gebruik van de woning, gelet op de beperkingen van de cliënt, geen aanleiding bestond. Als dit het geval is en er geen andere belangrijke reden voor de verhuizing was, wordt geen woonvoorziening verstrekt.
6. Als de cliënt niet is verhuisd naar de meest geschikte woning, die beschikbaar was, wordt geen woonvoorziening verstrekt.
7. Als uit onderzoek blijkt dat verhuizen de goedkoopst passende oplossing is, wordt geen woonvoorziening verstrekt voor de woning, waar cliënt op dat moment zijn hoofdverblijf heeft.
8. Het onderzoek naar verhuizen als goedkoopst passende oplossing vindt plaats als:
  - a. de noodzakelijke aanpassingen exclusief een traplift meer bedragen dan € 1.871,50; of

b. de noodzakelijke aanpassingen inclusief een traplift meer bedragen dan € 5.615,60.

9. Een woonvoorziening in de vorm van een uitruimte kan worden verstrekt als er bij cliënt sprake is van beperkingen waardoor hyperactiviteit en moeilijkheden in het doseren van omgevingsprikkels aanleiding geven tot problemen bij het verblijf in de woning.

Artikel 5.4 Vervoersvoorzieningen

1. Een vervoersvoorziening is een maatwerkvoorziening voor het zich kunnen verplaatsen in de directe leefomgeving, gericht op zelfredzaamheid en participatie.
2. Bij het onderzoek wordt betrokken of een algemeen gebruikelijke vervoersvoorziening een adequate oplossing kan bieden.
3. Bij het onderzoek wordt tevens betrokken of de cliënt in staat is het openbaar vervoer te bereiken en te gebruiken.
4. Als uit onderzoek blijkt dat collectief vervoer de goedkoopst passende oplossing is, komt de cliënt niet in aanmerking voor een duurdere maatwerkvoorziening.
5. De omvang van een vervoersvoorziening wordt afgestemd op:
  - a. de eigen mogelijkheden van de cliënt;
  - b. de vervoersbehoefte gelet op de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt. Het uitgangspunt daarbij is dat 1500 – 2000 kilometer per jaar voldoende is om de cliënt in staat te stellen tot participatie;
  - c. algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen, die voor cliënt beschikbaar en passend zijn;
  - d. andere vervoersvoorzieningen die als maatwerkvoorziening zijn of worden verstrekt.

Hoofdstuk 6 Persoonsgebonden budget

Artikel 6.1 Verstrekking op verzoek

1. Verstrekking van een persoonsgebonden budget vindt plaats op verzoek van de cliënt.
2. De cliënt is verplicht desgevraagd inlichtingen te verstrekken over de met het persoonsgebonden budget aan te schaffen dan wel in te kopen maatwerkvoorziening.

Artikel 6.2 Budgetperiode en afschrijvingstermijn

1. Het persoonsgebonden budget wordt geacht in ieder geval toereikend te zijn voor zover van toepassing met de normale afschrijvingstermijn die geldt voor de met het persoonsgebonden budget aan te schaffen dan wel in te kopen maatwerkvoorziening. Daaronder kunnen ook de instandhoudingskosten worden gerekend.
2. De normale afschrijvingstermijn voor rolstoelen, driewiel fietsen en scootmobielen bedraagt 7 jaar.

Artikel 6.3 Persoonsgebonden budget en kwaliteit

1. Bij de verstrekking van een persoonsgebonden budget voor een hulpmiddel, een woningaanpassing, een vervoersvoorziening of diensten, dient te worden voldaan aan de door het college gestelde voorwaarden wat betreft de kwaliteit als bedoeld in de wet. Daaronder wordt in ieder geval verstaan dat de maatwerkvoorziening:
  - a. als veilig, doeltreffend en cliëntgericht kan worden aangemerkt;
  - b. wordt afgestemd op de individuele situatie van de cliënt;
  - c. wordt verstrekt in overeenstemming met de professionele standaard;
  - d. wordt verstrekt met respect voor en inachtneming van de rechten van de cliënt.
2. De aanbieder van diensten, niet zijnde een persoon uit het sociaal netwerk, moet:
  - a. een verklaring omtrent gedrag kunnen overleggen;
  - b. over een passende opleiding beschikken;

- c. als aanbieder geregistreerd staan.

Artikel 6.4 Persoonsgebonden budget woningaanpassing

1. Bij de verlening van een persoonsgebonden budget voor het realiseren van een woningaanpassing dient binnen 6 maanden na het toekenningsbesluit met de werkzaamheden worden aangevangen.
2. Voor een persoonsgebonden budget voor een woningaanpassing gelden de volgende voorwaarden:
  - a. met de werkzaamheden voor de woningaanpassing mag geen aanvang worden gemaakt voordat het college positief heeft beslist op de aanvraag;
  - b. het college heeft desgevraagd op één of meer te bepalen tijdstippen toegang tot de woning of het gedeelte van de woning waar de aanpassing wordt aangebracht;
  - c. de cliënt verstrekt desgevraagd inzage in de bescheiden en tekeningen die betrekking hebben op de woningaanpassing;
  - d. aan het college wordt desgevraagd de gelegenheid geboden tot het controleren van de gerealiseerde woningaanpassing.
3. Onmiddellijk na de voltooiing van de woningaanpassingswerkzaamheden, doch uiterlijk binnen 15 maanden na het besluit tot toekenning verklaart de cliënt schriftelijk aan het college dat de bedoelde werkzaamheden zijn voltooid.
4. De gereedmelding, bedoeld in het vorige lid, is voorzien van een verklaring waaruit blijkt dat bij het treffen van de woningaanpassing is voldaan aan de voorwaarden waaronder het persoonsgebonden budget is toegekend.
5. De cliënt aan wie een persoonsgebonden budget is verstrekt voor het realiseren van een woningaanpassing aan de eigen woning is verplicht zorg te dragen voor een opstalverzekering die in voldoende mate de te verzekeren waarde van de woning dan wel de getroffen woningaanpassing dekt voor het risico van schade.

Artikel 6.5 Persoonsgebonden budget hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen

1. Bij de verstrekking van een persoonsgebonden budget voor een hulpmiddel of vervoersvoorziening kunnen, voor zover van toepassing in de individuele situatie, de volgende voorwaarden worden opgelegd:
  - a. de cliënt dient een maatwerkvoorziening van goede kwaliteit aan te schaffen, volgens de door het college daaraan gestelde eisen;
  - b. de cliënt dient een onderhoudscontract af te sluiten met een leverancier waarin ten minste zijn opgenomen: de kosten van reparaties (inclusief onderdelen, voorrijkosten en arbeidsloon), 24-uurservice, recht op gebruik van een leenvoorziening, jaarlijks onderhoud en keuring;
  - c. de cliënt dient bij de aanschaf van een vervoersvoorziening indien van toepassing een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten.
2. De cliënt dient het college desgevraagd in de gelegenheid te stellen de met het persoonsgebonden budget aangeschafte maatwerkvoorziening te bezichtigen en te beoordelen.

Artikel 6.6 Budgetplan bij persoonsgebonden budget voor diensten

1. Een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget voor diensten wordt alleen verstrekt als de cliënt dit gemotiveerd, aan de hand van een opgesteld budgetplan vraagt.
2. In het budgetplan moet duidelijk worden omschreven welke resultaten worden bereikt door de inzet van een persoonsgebonden budget.
3. In het budgetplan worden de aanbieders vermeld bij wie de ondersteuning wordt ingekocht, wat de aard van de ondersteuning per aanbieder is en waaruit de kwaliteit van de aanbieder blijkt.
4. Als het persoonsgebonden budget is bedoeld voor diensten die worden geleverd door het sociaal netwerk beoordeelt het college:
  - a. de motivatie van de cliënt om iemand uit zijn sociaal netwerk in te schakelen;
  - b. of de persoon uit het sociaal netwerk in staat is om de gevraagde diensten te bieden;
  - c. of de kwaliteit van de geboden ondersteuning voldoende is geborgd.
5. In het budgetplan worden de kosten van de in te kopen ondersteuning vermeld.

Artikel 6.7 Bekwaamheidseisen cliënt of vertegenwoordiger

1. Het college beoordeelt of de cliënt of diens vertegenwoordiger kan voldoen aan de voorwaarden en taken die zijn verbonden aan een persoonsgebonden budget.
2. De cliënt of diens vertegenwoordiger moet:
  - a. handelingsbekwaam zijn en voldoende inzicht in zijn situatie/situatie van de cliënt hebben;
  - b. in staat zijn een werkgevers- of opdrachtgeversfunctie te vervullen.
3. Het persoonsgebonden budget wordt geweigerd als cliënt eerder misbruik heeft gemaakt van of fraude heeft gepleegd met een persoonsgebonden budget.

4. Indien een andere situatie zich voordoet, waarin het verstrekken van een persoonsgebonden budget niet gewenst is, kan het college het persoonsgebonden budget gemotiveerd weigeren.

Artikel 6.8 Hoogte persoonsgebonden budget diensten

1. Het persoonsgebonden budget wordt afgeleid van het hoogste bedrag in de bandbreedte zoals het college de betreffende diensten heeft gecontracteerd (zie bijlage 3 PGB tarieven).
2. Uit het persoonsgebonden budget mogen de volgende kosten niet worden betaald:
  - a. bemiddelingskosten;
  - b. administratiekosten;
  - c. reiskosten van de aanbieder;
  - d. feestdagenuitkering.
3. Onder diensten kan ook het noodzakelijk vervoer worden verstaan van en naar de locatie waar de maatschappelijke ondersteuning wordt geboden.
4. Als sprake is van noodzakelijk vervoer van en naar de locatie waar de maatschappelijke ondersteuning wordt geboden, mogen de reiskosten van de cliënt uit het persoonsgebonden budget worden betaald. Hiervoor geldt een maximum van € 7,10 per dag. Bij rolstoelvervoer geldt een maximum van € 19,- per dag.

Artikel 6.9 Tariefdifferentiatie persoonsgebonden budget diensten

1. De hoogte van het persoonsgebonden budget voor diensten bedraagt maximaal 100% van het tarief van de vergelijkbare door het college gecontracteerde maatwerkvoorziening in natura als de dienst wordt ingekocht bij:
  - a. een leverancier, met personeel in dienst, die is ingeschreven in het handelsregister als verlener van maatschappelijke ondersteuning;
  - b. een leverancier, die niet in loondienst is bij een leverancier als bedoeld onder a., die is ingeschreven in het handelsregister als verlener van maatschappelijke ondersteuning en beschikt over een BIG registratie voor zover dit voor het verlenen van de betreffende ondersteuning relevant is.
1. De hoogte van het persoonsgebonden budget voor diensten bedraagt maximaal 50% van het tarief van de vergelijkbare door het college gecontracteerde maatwerkvoorziening in natura als de dienst wordt geleverd door een persoon uit het sociaal netwerk van de cliënt.

Artikel 6.10 Hoogte pgb hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen

1. De hoogte van een persoonsgebonden budget voor hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen bedraagt in ieder geval niet meer dan de huur dan wel de aanschafprijs van de goedkoopst passende maatwerkvoorziening in natura, waaronder gerekend onderhoud, reparatie en verzekering, zoals die door het college aan de gecontracteerde aanbieder verschuldigd is.
2. Indien het een hulpmiddel of vervoersvoorziening betreft, waarvoor geen vergelijk kan worden gemaakt met een ingekochte maatwerkvoorziening in natura, wordt op basis van één of meerdere offertes bepaald wat de kosten van de goedkoopst passende maatwerkvoorziening zijn.
3. Het college kan bij de vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget rekening houden met de (extra) kosten van de WA-verzekering bij vervoersvoorzieningen als deze verzekering van toepassing is.

Artikel 6.11 Hoogte persoonsgebonden budget woningaanpassing

De hoogte van het persoonsgebonden budget voor een woningaanpassing kan worden afgestemd op:

- a. de aanneemsom (hierin begrepen de loon- en materiaalkosten) voor het treffen van de woningaanpassing. Indien de woningaanpassing in zelfwerkzaamheid wordt getroffen, vervallen de loonkosten;
- b. het architectenhonorarium, indien dit noodzakelijk is, tot ten hoogste 10% van de aanneemsom met dien verstande dat dit niet hoger is dan het maximale honorarium als bepaald voor de leden van NLingenieurs en BNA in DNR 2011;
- c. de kosten voor het toezicht op de uitvoering, indien dit noodzakelijk is, tot een maximum van 2% van de aanneemsom;
- d. de leges voor de omgevingsvergunning, voor zover de omgevingsvergunning betrekking heeft op het treffen van de woningaanpassing;
- e. de door het college schriftelijk goedgekeurde kostenverhoging, die ten tijde van de raming van de kosten redelijkerwijs niet voorzien konden worden.

Artikel 6.12 Persoonsgebonden budget bij tijdelijk verblijf in buitenland

1. Een cliënt dient het college tijdig te melden dat hij tijdelijk in het buitenland gaat verblijven.

2. Het college doet onderzoek naar de reden van het tijdelijk verblijf in het buitenland en stelt de noodzaak hiervoor vast.
3. Als tijdelijk verblijf in het buitenland voor de cliënt als noodzakelijk kan worden beschouwd, kan het persoonsgebonden budget voor diensten worden gecontinueerd mits wordt voldaan aan de voorwaarden die daaraan verbonden zijn.
4. De hoogte van het persoonsgebonden budget wordt afgestemd op het tarief waarvoor in het buitenland de dienst kan worden ingekocht maar bedraagt niet meer dan het tarief zoals vastgesteld voor inkoop van de dienst in Nederland.
5. Bij tijdelijk verblijf in het buitenland kan het persoonsgebonden budget voor een aaneengesloten periode van maximaal 13 weken per jaar worden doorbetaald.

Artikel 6.13 Afschrijvingsprincipe terugbetaling persoonsgebonden budget

1. Als een maatwerkvoorziening die is aangeschaft met een persoonsgebonden budget door de cliënt niet meer wordt gebruikt of als de cliënt is verhuisd buiten de gemeente, wordt (een gedeelte van) het persoonsgebonden budget teruggevorderd op basis van de restwaarde van de maatwerkvoorziening. Hierbij geldt het volgende afschrijvingsprincipe:
  - gebruiksduur tussen 0 en 1 jaar 70% van de kosten
  - gebruiksduur tussen 1 en 2 jaar 60% van de kosten
  - gebruiksduur tussen 2 en 3 jaar 45% van de kosten
  - gebruiksduur tussen 3 en 4 jaar 35% van de kosten
  - gebruiksduur tussen 4 en 5 jaar 25% van de kosten
  - gebruiksduur tussen 5 en 6 jaar 15% van de kosten
  - gebruiksduur tussen 6 en 7 jaar 5% van de kosten
2. De door cliënt in totaal gedurende de gebruiksduur betaalde bijdrage in de kosten wordt in mindering gebracht op het terug te betalen bedrag.

Hoofdstuk 7 Bijdrage in de kosten en ritbijdrage

Artikel 7.1 Verschuldigde bijdrage in de kosten maatwerkvoorziening

1. De bijdrage in de kosten is verschuldigd met inachtneming van de regels waaronder het bijdrageplichtig inkomen als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Uitvoeringsbesluit.
2. De kostprijs van de maatwerkvoorziening is:
  - a. het toegekende en betaalde persoonsgebonden budget;
  - b. de huurprijs die het college verschuldigd is aan de aanbieder;
  - c. de koopprijs die het college verschuldigd is aan de aanbieder;
  - d. voor diensten geldt het tarief dat het college verschuldigd is aan de aanbieder;
3. De bijdrage in de kosten is gelijk aan de maximale bedragen zoals opgenomen in

het Uitvoeringsbesluit en volgen telkens de aanpassingen door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

4. De cliënt is geen bijdrage in de kosten verschuldigd voor het gebruik van de Regiotaxi (collectief vervoer) tegen gereduceerd tarief.

Artikel 7.2 Ritbijdrage

1. Voor het gebruik van de Regiotaxi tegen gereduceerd tarief geldt een eigen rit bijdrage van € 0,65 per OV zone. Voor elke rit is een basistarief van 1 instapstrip verschuldigd.
2. Het reisgebied waarbinnen tegen het gereduceerd tarief gereisd kan worden omvat 5 OV zones. Hierbuiten geldt een commercieel tarief wat volledig voor rekening komt van de cliënt.
3. De cliënt kan met één sociaal begeleider reizen tegen het gereduceerd tarief. Beiden betalen het gereduceerde tarief.
4. Wanneer begeleiding naar het oordeel van het college medisch noodzakelijk is, Reist de begeleider gratis. Heeft de cliënt een indicatie voor medische begeleiding, dan kan deze alleen reizen wanneer de medisch begeleider meereist. Om als begeleider te kunnen worden aangemerkt moet de begeleider 16 jaar of ouder zijn.

Hoofdstuk 8 Tegemoetkoming meerkosten

Artikel 8.1 Tegemoetkoming sportrolstoel

1. De tegemoetkoming voor de aanschaf, onderhoud en reparatie van een sportrolstoel is een forfaitair bedrag en is vastgesteld op € 3.208,80.
2. De tegemoetkoming wordt maximaal eenmaal per drie jaar verstrekt en alleen als de met een reeds eerder toegekende tegemoetkoming aangeschafte voorziening technisch is afgeschreven dan wel niet meer geschikt is.

3. Uitbetaling van de tegemoetkoming voor de sportrolstoel vindt plaats direct na de toekenning ervan.

Artikel 8.2 Tegemoetkoming verhuis- en inrichtingskosten

1. De tegemoetkoming verhuis- en inrichtingskosten is een forfaitair bedrag en is vastgesteld op € 2.674,50.
2. In afwijking van het bepaalde in artikel 7.1 lid 1 van de verordening wordt een tegemoetkoming voor verhuis- en inrichtingskosten zonder aanvraag verstrekt.
3. Aanspraak op een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten bestaat voor de cliënt die niet in aanmerking komt voor een woningaanpassing van zijn huidige woning omdat verhuizen naar een andere woning de goedkoopst passende oplossing is.
4. Voorwaarde is dat de hoogte van de tegemoetkoming lager is dan de aanpassingen in de huidige woning.
5. Uitbetaling van de tegemoetkoming voor verhuis- en inrichtingskosten vindt plaats nadat de cliënt is verhuisd naar de andere woning.

Artikel 8.3 Tegemoetkoming voor huishoudelijk schoonmaakwerk

1. De tegemoetkoming voor huishoudelijk schoonmaakwerk is een forfaitair bedrag en is vastgesteld op maximaal € 15,- per uur voor maximaal 2,5 uur per week huishoudelijk schoonmaakwerk.
2. De tegemoetkoming is nooit hoger dan de werkelijke kosten en/of het vastgestelde maximaal te vergoeden uurtarief.
3. De tegemoetkoming wordt verstrekt zolang de noodzaak voor het inkopen van huishoudelijk schoonmaakwerk aanwezig is.
4. Huishoudelijk schoonmaakwerk wordt aangemerkt als een algemeen gebruikelijke voorziening als sprake is van maximaal 2,5 uur per week huishoudelijk schoonmaakwerk.
5. Als uit onderzoek blijkt dat de kosten van schoonmaakwerk in de individuele situatie niet kunnen worden gerekend tot het gangbare gebruiks- dan wel bestedingspatroon van de cliënt, kan een tegemoetkoming worden verstrekt.
6. Om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de kosten van schoonmaakwerk moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:
  - a. gelet op de beperkingen van de cliënt is er een noodzaak voor inkoop van huishoudelijk schoonmaakwerk. Het college doet een eigen onderzoek om de noodzaak vast te stellen. Deze wordt bepaald aan de hand van de Wmo richtlijn Indicatieadviesing hulp bij het huishouden (bijlage 2);
  - b. de cliënt kan geen beroep doen op gebruikelijke hulp door huisgenoten. Het college neemt dit aspect mee in het onderzoek;
  - c. het inkomen van de leefeenheid is niet hoger dan 120% van de bijstandsnorm verhoogd met een bedrag van € 40,- per maand per persoon mits behorend tot de doelgroep zoals verwoord in artikel 7.1 lid 1 van de verordening;
  - d. cliënt overlegt een overeenkomst waaruit blijkt bij wie de cliënt het huishoudelijk schoonmaakwerk inkoopt en tegen welk uurtarief.
7. Uitbetaling van de tegemoetkoming voor huishoudelijk schoonmaakwerk vindt periodiek plaats, rekening houdend met het maximaal aantal uren per week.
8. Periodiek vindt er een steekproefsgewijze controle plaats welke zowel is gericht op controle van het inkomen van de cliënt als op controle op besteding van de tegemoetkoming.

Hoofdstuk 9 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 9.1 Overgangsrecht

Aanvragen die bij het college zijn ingediend voor inwerkingtreding van deze nadere regels en waarop nog niet is beslist per datum inwerkingtreding hiervan, worden afgehandeld krachtens deze nadere regels.

Artikel 9.2 Intrekking besluit en beleidsregels Wmo

Met de inwerkingtreding van deze nadere regels wordt het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Oisterwijk 2015 en de beleidsregels Wmo 2015 ingetrokken met dien verstande dat besluiten die zijn genomen op grond van dit besluit of deze beleidsregels met de daarbij behorende rechten en plichten in stand blijven.

Artikel 9.3 Intrekking beleidsregel bijzondere bijstand hulp bij het huishouden

Met ingang van 1 april 2016 wordt de beleidsregel Participatiewet "bijzondere bijstand voor hulp bij het huishouden" ingetrokken met dien verstande dat besluiten die zijn genomen op grond van deze beleidsregel met de daarbij behorende rechten en plichten in stand blijven.

Artikel 9.4 Inwerkingtreding

Deze nadere regels treden in werking een dag na bekendmaking en werken terug tot en met 1 januari 2016.

Artikel 9.5 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Nadere regels Wmo gemeente Oisterwijk 2016.

Bijlage

Protocol gebruikelijke hulp

1. De aard en de omvang van de ondersteuningsbehoefte van de cliënt

Het college inventariseert als eerste de hier genoemde omstandigheden.

De aard

De aard van de ondersteuningsbehoefte kan zeer divers zijn. De cliënt kan aangewezen zijn op hulp bij zelfzorg, de thuisadministratie, het plannen of ondernemen van dagelijkse activiteiten in het kader van participatie of bij problematisch gedrag. De mate van zelfredzaamheid is enerzijds afhankelijk van de beperkingen die de cliënt daarbij ondervindt. Anderzijds wordt de mate van zelfredzaamheid bepaald door wat de cliënt wel zelf kan al dan niet met hulp van anderen of met gebruikmaking van bijvoorbeeld algemene voorzieningen (zie hoofdstuk 4 van de Verordening; beoordeling aanspraak). Het college houdt in ieder geval rekening met hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die naar algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar moet worden geboden. Zie verder onder het kopje 'de aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de cliënt' van deze beleidsregels.

De omvang

Ook de omvang van de ondersteuningsbehoefte kan divers van aard zijn. Zo kan de cliënt zijn aangewezen op permanent toezicht hetgeen zware eisen kan stellen aan de persoon van wie gebruikelijke hulp wordt gevergd. Daarnaast kan de totale omvang van de ondersteuningsbehoefte met zich meebrengen dat (deels) niet meer van gebruikelijke hulp kan worden gesproken. Dat deel kan daarom als boven-gebruikelijk worden aangemerkt, tenzij het uitstelbare ondersteuning betreft of bijvoorbeeld gebruik kan worden gemaakt van andere oplossingen. Is dat niet aan de orde, dan kan het college een maatwerkvoorziening verlenen. Het kan echter ook gaan om een meer incidentele vorm van hulp die wel een structureel karakter heeft. Denk bijvoorbeeld aan hulp bij zelfzorg of participatie. De omvang van de ondersteuning kan onder de normale routine van de leefeenheid vallen. Denk bijvoorbeeld aan het uitzoeken en klaarleggen van kleding, het gezamenlijk eten, et cetera. In die gevallen zal de hulp al snel als gebruikelijke hulp kunnen worden aangemerkt.

Kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte

Afhankelijk van de aard van de beperking kan er een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte bestaan bij de cliënt. Bij een kortdurende ondersteuningsbehoefte is er uitzicht op herstel in de mate van de zelfredzaamheid van de cliënt. In het algemeen geldt hiervoor een periode van drie maanden. Bij langdurig gaat het om een situatie waarbij de ondersteuningsbehoefte naar verwachting langer dan drie maanden aanwezig zal zijn. Indien er sprake is van hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die naar algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar geacht wordt geboden te worden, is het in principe niet van belang of sprake is van een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte.

Tijdelijk overnemen eenvoudig schoonmaakwerk

Bij de beoordeling van de duur bij het (tijdelijk) overnemen van huishoudelijke werkzaamheden wordt ook in principe geen rekening gehouden met een onderscheid tussen een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte. Ook wordt in principe geen rekening gehouden met de aard van de relatie. Het gaat er om of sprake is van een huisgenoot binnen de leefeenheid. Dat is in lijn met de regels zoals die golden onder de Wmo 2007. Wel kunnen individuele omstandigheden ertoe leiden dat geen gebruikelijke hulp wordt verlangd. Verder is het zo dat voor eenvoudige schoonmaakwerk geen maatwerkvoorziening wordt verleend.

2. De aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de cliënt

Als algemeen uitgangspunt geldt dat huisgenoten elkaar onderling gebruikelijke hulp moeten bieden. Immers huisgenoten binnen de leefeenheid hebben de keuze gemaakt om een duurzaam gezamenlijk huishouden te voeren. Dat maakt hen verantwoordelijk voor het functioneren van het huishouden. Het college moet wel rekening houden met de aard van de relatie die de persoon binnen de leefeenheid heeft met de cliënt. Dat betekent dat er onderscheid kan bestaan tussen wat van echtgenoten/partners ten opzichte van elkaar als gebruikelijke hulp kan worden aangemerkt, tussen kinderen ten opzichte van hun ouders en huisgenoten die bijvoorbeeld geen bloedverwantschap hebben met de cliënt. Zie verder onder het kopje 'huisgenoten' van dit protocol.

3. De leeftijd en de ontwikkelingsfase van inwonende kinderen

Als de cliënt thuiswonende kinderen heeft, dan gaat het college er in beginsel vanuit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en de ontwikkelingsfase, een bijdrage kunnen leveren aan het (tijdelijk) overnemen van huishoudelijke werkzaamheden. Ondersteuning bieden, zoals begeleiding, ligt minder voor de hand en dat beoordeelt het college dan ook in het individuele geval. De inzet van kinderen mag nooit ten koste gaan van hun welbevinden en ontwikkeling, waaronder het omgaan met leeftijdgenoten, het doen aan vrijetijdsbesteding en de schoolprestaties.

Kinderen binnen de leefeenheid

In geval de leefeenheid van de cliënt mede bestaat uit kinderen, dan gaat het college er vanuit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken. Een volwassene huisgenoot van 23 jaar en ouder dient het huishouden geheel over te nemen. Een 18- tot 23-jarige wordt verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden. Onder de omstandigheden van het individuele geval kan ook andere hulp of ondersteuning van het meerderjarige kind aan de ouder(s) onder de gebruikelijke hulp vallen. Verder geleden de volgende uitgangspunten.

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.
- Kinderen tussen 5-12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien.
- Kinderen vanaf 13 jaar kunnen, naast bovengenoemde taken hun eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschoneren.

Algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer

Het college houdt wel rekening met hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die naar algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar geacht wordt geboden te worden. Voorbeelden zijn:

- hulp bij een bezoek aan de familie, vrienden, huisarts, et cetera.
- hulp bij of het overnemen van taken die tot een gezamenlijk huishouden behoren zoals de thuisadministratie.
- hulp aan derden, die behoren tot de omgeving van de cliënt, in het omgaan met de beperkingen van de cliënt. Denk aan familie, vrienden, leerkracht, et cetera.
- hulp van ouders aan kinderen, waaronder ook toezicht, bij activiteiten zoals zwemmen of andere activiteiten die kinderen normaal gesproken doen en waar zij door hun ouders bij begeleid worden. Verwezen wordt naar de bijlage 'uitgangspunten zorg ouder voor kinderen' bij deze beleidsregels.

4. De leerbaarheid van de cliënt en/of de personen van wie gebruikelijke hulp kan worden gevergd

Het kan voorkomen dat er (tijdelijk) geen gebruikelijke hulp kan worden verwacht. Een reden daarvoor kan zijn dat de huisgenoot niet weet op welke manier zij gebruikelijke hulp kan of moet verlenen, maar dat wel kan aanleren. Denk bijvoorbeeld aan situaties waarin men wordt geconfronteerd met een ondersteuningsbehoefte van de cliënt door niet eerder aanwezige beperkingen zoals bij een niet aangeboren hersenletsel (NAH) of (beginnende) dementie. Of een huisgenoot die bijvoorbeeld nooit heeft geleerd huishoudelijke werkzaamheden uit te voeren, maar wel leerbaar is. Het college kan dan tijdelijk een maatwerkvoorziening inzetten om de gebruikelijke hulp aan te leren. De ondersteuning is dan ook gericht op het in staat te stellen om te gaan met (de gevolgen van) de beperkingen van de cliënt. Het spreekt voor zich dat de leerbaarheid van de cliënt hierbij ook een belangrijke rol speelt. Die kan betrekking hebben op het (leren) accepteren van de gebruikelijke hulp. De aard van en de mate van beperkingen spelen hierbij een belangrijke rol.

Geen gebruikelijke hulp verlangen

Voor zover een partner, ouder, volwassen kind en/of elke andere volwassen huisgenoot geobjectiveerde beperkingen heeft en/of kennis dan wel vaardigheden mist om gebruikelijke hulp aan de cliënt te bieden en deze vaardigheden niet kunnen worden aangeleerd wordt van hen geen gebruikelijke hulp verwacht.

Huisgenoten

Onder een huisgenoot wordt iedere persoon verstaan die tot de leefeenheid van de cliënt behoort. Onder een leefeenheid worden alle bewoners verstaan die een gemeenschappelijke woning bewonen met als doel een duurzaam gezamenlijk huishouden te voeren. Zie begripsbepalingen in de Verordening. Van hen wordt in principe verwacht gebruikelijke hulp aan elkaar te bieden. Het kan achtereenvolgens gaan om:

- Echtgenoten/partners
- Kinderen en ouders
- Ouders en kinderen
- Andere huisgenoten

Echtgenoten/partners

Als uitgangspunt geldt dat van echtgenoten/partners ten opzichte van elkaar meer wordt verwacht in het kader van gebruikelijke hulp dan van kinderen ten opzichte van hun ouders. Dat heeft te maken met wat gebruikelijk is volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer. Zo wordt het normaal geacht dat de ene partner de ander aanspoort tot bijvoorbeeld zelfzorg of hulp biedt bij de sociale redzaamheid.

Kinderen en ouders

Het algemene principe van de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid geldt ook voor de hulp of ondersteuning van kinderen naar hun ouders toe. Voor kinderen ten opzichte van hun ouders kan dat bij begeleiding wel anders liggen. Het hoeft niet in alle gevallen zo te zijn dat het volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer gebruikelijk is dat kinderen hun ouder(s) bijvoorbeeld aansporen tot zelfzorg. Daarbij kan de mate van beperkingen en de noodzakelijke aansporing tot zelfzorg bepalend zijn.

Ouders en kinderen

De zorgplicht van ouders voor hun kinderen strekt zich uit over opvang, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder (of verzorger), onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind, normaal gesproken geeft aan een kind, inclusief de 'zorg' bij kortdurende ziekte. Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke hulp voor de kinderen over. Gebruikelijke hulp voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon die past bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Het overnemen van de gebruikelijke hulp van de kinderen kan een tijdelijke Wmo-aanspraak zijn, maar structurele opvang van kinderen in beginsel niet.

Huisgenoten ten opzichte van elkaar

Het algemene principe van de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid geldt ook voor de hulp of ondersteuning van huisgenoten ten opzichte van elkaar. Gelet op aard van de relatie (bijvoorbeeld niet familierechtelijk) kan het zijn dat het volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer niet gebruikelijk is dat de ene huisgenoot de ander aanspoort tot bijvoorbeeld zelfzorg. Daarbij kan de mate van beperkingen en de noodzakelijke aansporing tot zelfzorg bepalen zijn.

Uitgangspunten zorg ouder voor kinderen

Kinderen van 0 tot 3 jaar

- hebben bij alle activiteiten zorg van een ouder nodig;
- ouderlijk toezicht is zeer nabij nodig;
- zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen.
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Kinderen van 3 tot 5 jaar

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehooraafstand (bijv. ouder kan was ophangen in andere kamer);
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen;
- ontvangen zindelijkheidsstraining van ouders/verzorgers;
- hebben gedeeltelijk hulp en volledig stimulans en toezicht nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen;
- hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven.
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Kinderen van 5 tot 12 jaar

- kinderen vanaf 5 jaar hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur/week;
- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijv. kind kan buitenspelen in directe omgeving van de woning als ouder thuis is);
- hebben toezicht nodig en nog maar weinig hulp bij hun persoonlijke verzorging;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook; ontvangen zindelijkheidsstraining van de ouders/verzorgers;
- hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrije tijdsbesteding gaan.
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Kinderen van 12 tot 18 jaar

- hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;

- kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
- hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;
- hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bv. huiswerk of het zelfstandig gaan wonen).
- hebben tot 17 jaar een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

TOELICHTING

NADERE REGELS WMO GEMEENTE OISTERWIJK 2016

Inleiding

Deze nadere regels strekken ertoe tot een goed samenhangend stelsel over de beoordeling van maatwerkvoorzieningen te komen voor inwoners van de gemeente die niet of nog niet zelf of met hulp van anderen in staat zijn tot zelfredzaamheid en participatie.

In de Wmo 2015 is de vanzelfsprekendheid dat mensen in de eerste plaats zelf verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan de samenleving expliciet verankerd. Als uitgangspunt geldt dat zelfredzaamheid en meedoen in de samenleving een verantwoordelijkheid is van mensen zelf. Bij het bieden van ondersteuning wordt dus eerst gekeken naar wat iemand nog wel kan of zelf kan organiseren binnen zijn sociale netwerk om daarmee zijn zelfredzaamheid en participatie te vergroten.

Hiermee wordt niet uit het oog verloren dat iedereen een beroep mag doen op de gemeente. Geen enkele cliënt wordt op voorhand uitgezonderd van de toegang tot ondersteuning. Eenieder kan zich melden met een hulp- of ondersteuningsvraag. In het onderzoek dat het college na de melding uitvoert, zullen eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en de mogelijkheden van de sociale omgeving worden betrokken en meegewogen om uiteindelijk tot een besluit te komen over het al dan niet bieden van ondersteuning vanuit de gemeente. Het college beoordeelt welke maatschappelijke ondersteuning een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin een cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

In deze toelichting op de nadere regels wordt, daar waar nodig, uitleg gegeven over de betreffende bepalingen. Als het artikel voor zich spreekt, is er geen toelichting aan toegevoegd.

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

In dit hoofdstuk zijn begripsbepalingen opgenomen die het college nodig heeft voor het uitvoeren van de nadere regels. De begripsbepalingen spreken voor zich.

Hoofdstuk 2 Procedureregels

Artikel 2.1 Quickscan, integrale vraaganalyse, plan van aanpak

De quickscan is een regionaal ontwikkeld instrument en een hulpmiddel om een snelle inschatting te kunnen maken van de problematiek en de mate van zelfredzaamheid van de cliënt. Op basis van de quickscan wordt vastgesteld op welke leefgebieden door de cliënt problemen c.q. beperkingen worden ervaren en wat de gewenste resultaten zijn. Daarna vindt de integrale vraaganalyse plaats. Resultaat hiervan is een omschrijving van de ondersteuningsbehoefte van de cliënt op de leefgebieden en de gewenste resultaten per leefgebied. Op basis daarvan wordt het plan van aanpak gemaakt. Daarin staat per leefgebied hoe de gewenste resultaten worden bereikt.

Hoofdstuk 3 Beoordeling aanspraak

Artikel 3.1 Resultaatgebieden

De 8 resultaatgebieden staan niet op zichzelf. Problemen, die tot uiting komen in een bepaald resultaatgebied, zouden hun oorsprong kunnen vinden in een ander resultaatgebied. Ze hangen dus nauw met elkaar samen. Om het verband tussen de onderliggende resultaten te verduidelijken, wordt per resultaatgebied aangegeven om welke resultaten het gaat. Resultaatgebieden die in veel situaties aan de orde komen zijn sociaal netwerk en mantelzorgondersteuning.

Artikel 3.2 Algemeen gebruikelijk

In artikel 4.2 lid 2, 3 en 4 van de verordening zijn situaties opgenomen waaronder geen aanspraak op een maatwerkvoorziening bestaat of kan bestaan. Het college kan in voorkomende gevallen de aanvraag om een maatwerkvoorziening weigeren. In deze nadere regels is uitgewerkt wat wordt bedoeld met het algemeen gebruikelijk zijn van een voorziening.

In de lijn met de jurisprudentie die onder de Wet voorzieningen gehandicapten (WVG) en Wmo 2007 tot stand is gekomen is het college ook onder de Wmo 2015 niet gehouden voorzieningen te verlenen die voor de cliënt als algemeen gebruikelijk zijn te beschouwen (vergelijk CRVB:2009:BK5657 en RBS-GR:2011:BQ5651). Verwezen wordt ook naar de begripsbepalingen in artikel 1 lid 1 onder a van de verordening.

Het college verstrekt geen voorziening als aannemelijk is dat de cliënt daar - gelet op zijn omstandigheden - over zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Een voorziening is algemeen gebruikelijk als deze:

1. normaal in de handel verkrijgbaar is; en
2. niet specifiek is bedoeld voor mensen met beperkingen; en
3. niet substantieel duurder is dan vergelijkbare producten.

Beoordelingskader

De drie vragen hebben betrekking op de vraag of de voorziening algemeen gebruikelijk is. De vraag is echter of de voorziening ook voor de persoon als de cliënt algemeen gebruikelijk is. Kort gezegd, valt het volgens geldende maatschappelijke normen binnen het normale bestedingspatroon van de cliënt. Het college beoordeelt de hier bovengenoemde vragen in hun onderlinge samenhang. Het enkele feit dat een voorziening normaal in de handel verkrijgbaar is wil nog niet zeggen dat het naar geldende maatschappelijke normen voor de persoon van de cliënt past binnen zijn normale bestedingspatroon. Andersom kan echter ook.

Bijvoorbeeld het feit dat de cliënt niet zonder meer een fiets met hulpmotor zou aanschaffen betekent dat het toch een algemeen gebruikelijke voorziening voor hem/haar kan zijn. Fietsen met hulpmotor zijn -in principe- algemeen gebruikelijk voor personen die ouder zijn dan 16 jaar. Een fiets met hulpmotor is vergelijkbaar met een brommer, ook qua kosten (CRVB:2010:BN1265).

Een onverwachts optredende noodzaak

Het zogenaamde calamiteitenprincipe kan een uitzondering vormen op de hoofdregel. Wanneer er sprake is van een plotseling optredende noodzaak tot aanschaf of vervanging van een voorziening en deze zijn oorsprong vindt in de beperkingen van de cliënt, kan dat een omstandigheid zijn waarom een algemeen gebruikelijke voorziening voor de persoon als de cliënt toch niet algemeen gebruikelijk is.

Hoofdstuk 4 Ondersteuning door gebruikelijke hulp en mantelzorg

Artikel 4.1 Gebruikelijke hulp / artikel 4.2 gebruikelijke begeleiding

In Wmo 2015 staat voorop dat allereerst wordt gezien of en in hoeverre iemand zelf dan wel met gebruikelijke hulp in staat is zijn problemen op te vangen. Wat onder gebruikelijke hulp valt, wordt bepaald door wat op dat moment naar algemene aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht. In onze samenleving wordt het normaal geacht dat de echtgenoot/partner, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten waar nodig en mogelijk hun rol nemen in het zelfstandig (kunnen blijven) wonen, waaronder het voeren van een gestructureerd huishouden en het uitvoeren van de dagelijkse noodzakelijke levensverrichtingen (ADL), en het (kunnen blijven) participeren, zeker als er sprake is van een huisgenoot met een beperkte zelfredzaamheid. Gebruikelijke hulp is dan ook de normale, dagelijkse hulp die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden. In de nadere regels is een apart artikel opgenomen over gebruikelijke begeleiding. Hierbij is aangegeven wat onder gebruikelijke begeleiding kan vallen. De opsomming is niet limitatief.

Artikel 4.3 Mantelzorg

De vraag is of in individuele situaties taken of activiteiten van de mantelzorger moeten worden overgenomen om overbelasting te voorkomen. Eén van de redenen daarvoor kan zijn dat degene, die mantelzorg biedt, overbelast is (geraakt) en niet meer in staat is mantelzorg te verlenen. Steeds moet duidelijk zijn hoe de overbelasting zich uit en wat deze inhoudt. De met de overbelasting gepaard gaande klachten moeten duidelijk beschreven worden.

Dreigende overbelasting

Bij een beroep op (dreigende) overbelasting van de mantelzorger moet dat door de cliënt aannemelijk worden gemaakt en dan rust op het college de plicht daar onderzoek naar in te stellen.

Wanneer er bij de mantelzorger eigen mogelijkheden zijn om de (dreigende) overbelasting op te heffen dienen deze te worden aangewend. Als er sprake is van (dreigende) overbelasting vanwege het zelf leveren van geïndiceerde zorg (verpleging en/of verzorging), kan het college verlangen dat men die overbelasting opheft door deze zorg door (andere) zorgverleners uit te laten voeren, tenzij daar bezwaren tegen bestaan. Bijvoorbeeld omdat iemand niet door anderen (derden) verpleegd of verzorgd wil worden maar door de mantelzorger. Bij de beoordeling weegt het college mee of de aanspraak op een maatwerkvoorziening wordt voorkomen.

Hoofdstuk 5 Afwegingskader maatwerkvoorzieningen

Op basis van de resultaatgebieden wordt de mate van zelfredzaamheid bepaald. Daaruit kan volgen dat er een maatwerkvoorziening moet worden ingezet ter bevordering of behoud van de zelfredzaamheid. Uit het te behalen resultaat blijkt of er een maatwerkvoorziening nodig is en welke soort. In hoofdstuk 5 van de nadere regels staan de afwegingen, die bij specifieke maatwerkvoorzieningen van toepassing zijn. Dit betekent niet dat de in dit hoofdstuk benoemde maatwerkvoorzieningen limitatief zijn.

Artikel 5.1 Kortdurend verblijf

Permanent toezicht is een criterium om in aanmerking te komen voor de maatwerkvoorziening kortdurend verblijf. Permanent toezicht kan verschillende doelen hebben en verschillen in intensiteit. Afhankelijk

daarvan kan de toezichtfunctie op verschillende manieren vorm krijgen. Het toezicht kan gericht zijn op:

1. het bieden van ondersteuning of fysieke zorg, zodat tijdig in kan worden gegrepen bij bijvoorbeeld valgevaar, of complicaties bij een ziekte;
2. het verlenen van ondersteuning of fysieke zorg op ongeregelde en/of frequente tijden, omdat de cliënt zelf niet (meer) in staat is om hulp in te roepen;
3. het ingrijpen bij gedragsproblemen:
  - a. therapeutisch: gericht op verbetering van de gedragsstoornis of aanleren van ander gedrag;
  - b. of preventief: voorkomen van escalatie en gevaar.

Kortdurend verblijf kan voor maximaal twee etmaal per week worden verleend. Hier kan zo nodig in een individuele situatie van worden afgeweken. Is de cliënt daarentegen niet aangewezen op permanent toezicht, dan zou bijvoorbeeld deelname aan dagactiviteiten (dagbesteding) uitkomst kunnen bieden om de mantelzorger te ontlasten. Het te bereiken resultaat van kortdurend verblijf in een instelling wordt slechts geboden indien deze gezegd, gericht is op het ontlasten van de mantelzorger met het oog op het zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen laten wonen van de cliënt. Het kortdurend verblijf wordt geboden in een instelling of in een accommodatie van een door het college gecontracteerde aanbieder.

Het is niet aannemelijk dat de cliënt zelf in staat is de accommodatie te bereiken. Dit vervoer wordt in ieder geval noodzakelijk geacht indien de mantelzorger niet in staat is de cliënt te brengen (en te halen) en er ook geen andere vervoersmogelijkheden zijn.

Het is niet vereist dat het kortdurend verblijf slechts voor wekelijks (of maandelijks) gebruik kan worden toegekend. Afhankelijk van de individuele omstandigheden kunnen de periodieke aanspraken ook voor aaneengesloten gebruik worden toegekend en gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan de situatie waarin de mantelzorger op vakantie wil.

Artikel 5.2 Dagbesteding met een arbeidsmatig karakter

Recreatieve dagbesteding kan geboden worden in de vorm van de algemene voorziening en is voor iedereen toegankelijk zonder indicatie. Dagbesteding met een arbeidsmatig karakter is een bijzondere vorm van maatschappelijke ondersteuning die wordt toegekend als maatwerkvoorziening. Het gaat om dagbesteding voor cliënten die vanwege beperkingen (nog) niet in staat zijn om regulier te werken of zelfstandig (zonder begeleiding) vrijwilligerswerk te verrichten. De cliënt is wel, onder begeleiding, in staat tot het verrichten van enige productieve of maatschappelijk nuttige activiteiten. Uitgangspunt is dat deze maatwerkvoorziening slechts kan worden toegekend aan de cliënt die niet beschikt over arbeidsvermogen in de zin van de Participatiewet. Het sluitstuk van de arbeidsinschakeling in die wet, voor personen met (enig) arbeidsvermogen, is het bieden van beschut werk. Dit betekent ook dat de persoon die een indicatie heeft voor beschut werk geen arbeidsmatige dagbesteding krijgt toegewezen. Verder geldt natuurlijk dat de cliënt, gelet op de mate van zelfredzaamheid, moet zijn aangewezen op arbeidsmatige dagbesteding. Het kan namelijk ook zijn dat met gebruikmaking van een algemene voorziening of een andere maatwerkvoorziening de cliënt in voldoende mate zelfredzaam kan worden geacht. Het gaat immers ook om de vraag wat de goedkoopst passende bijdrage is. Bij een aanvraag voor arbeidsmatige dagbesteding kan afstemming nodig zijn met het Team Werk/Participatie.

Artikel 5.3 Woonvoorzieningen

Het te bereiken resultaat bestaat uit het normaal gebruik kunnen maken van de woning waar de cliënt zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben. Onder het normale gebruik van de woning werd in de oude Wmo 2007-jurisprudentie het verrichten van elementaire woonfuncties verstaan.

Met het oog op het normale gebruik van de woning kan een maatwerkvoorziening worden getroffen ten aanzien van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de woning. Denk bijvoorbeeld aan het verbreden van een toegangspad of toegangsdeur. Het moet gaan om elementaire woonfuncties en het opheffen of verminderen van problemen bij het normale gebruik van de woning. Dit betekent dat geen rekening wordt gehouden met voorzieningen met een therapeutisch doel (bijvoorbeeld therapeutisch baden). Ten behoeve van het gebruik van hobbyruimtes en studeerkamers worden in beginsel geen woonvoorzieningen getroffen, omdat dit in het algemeen geen ruimtes zijn met een elementaire woonfunctie.

Woningaanpassingen

Met het inwerking treden van de Wmo 2015 wordt artikel 16 Woningwet geschrapt. De eigenaar moet een noodzakelijke woningaanpassing die door het college of de cliënt wordt aangebracht op grond van de Wmo 2015 accepteren. Dit om te voorkomen dat de eigenaar door weigeren van toestemming een noodzakelijke aanpassing zou kunnen blokkeren. Wel is het zaak dat het college in overleg treedt met de eigenaar.

Derde-belanghebbende

Verder wordt opgemerkt dat de woningeigenaar derde-belanghebbende kan zijn bij het toekennen van een woningaanpassing (vergelijk CRVB:2013:2716). Denk bijvoorbeeld aan de situatie waarin het college of de cliënt zelf een woningaanpassing of woonvoorziening aanbrengen die in strijd is met bijvoorbeeld het vigerende Bouwbesluit.

Verhuizing naar meest geschikte woning

Als de cliënt niet is verhuisd naar de meest geschikte woning, die beschikbaar was, wordt er geen woonvoorziening verstrekt. Het college wordt in dat geval namelijk de mogelijkheid ontnomen om nog te kunnen bepalen wat de goedkoopst passende bijdrage had kunnen zijn. De aantoonplicht dat er geen (andere) geschiktere beschikbare woningen waren, ligt bij de cliënt. Op basis van jurisprudentie (CRVB:2011:BQ2868 en CRVB:2012:BY5215) kan het college in dat geval de aanvraag voor een woonvoorziening afwijzen als cliënt er niet in slaagt aan te tonen of aannemelijk te maken dat er geen andere geschiktere beschikbare woning was.

Goedkoopst passende oplossing: verhuizen

Wanneer er hoge kosten verbonden zijn aan het aanpassen van de huidige woning of deze woning niet kan worden aangepast, zal de mogelijkheid van verhuizen naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning met de cliënt besproken worden. Dit is dan immers de goedkoopst passende oplossing (artikel 4.2 lid 1 sub b Verordening).

Verhuizen is aan de orde als de te verwachten kosten van woningaanpassing van de woning in totaal meer zullen bedragen dan de in artikel 5.3 genoemde bedragen.

Afwegingsfactoren verhuizen

Het is niet mogelijk een uitputtend overzicht te geven van alle mogelijke afwegingsfactoren die een rol kunnen spelen bij de beoordeling of verhuizen een passende oplossing is, omdat elke situatie anders kan zijn. Afhankelijk van de individuele situatie kunnen volgende factoren van belang zijn:

- De aanwezigheid van een passende woning
- Kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen
- De gezondheidssituatie van cliënt en huisgenoten
- De afstand tot voorzieningen waar cliënt gebruik van maakt
- De wil van cliënt om te gaan verhuizen
- De leeftijd van cliënt en huisgenoten
- In hoeverre is de huidige woning al aangepast?
- De medisch aanvaardbare termijn
- Sociale omstandigheden
- Afstemming met andere voorzieningen
- Werksituatie
- Eventuele stijging in de woonlasten
- Is de huidige woning eigendom van cliënt?

Zwaarwegende redenen: verhuizen geen optie

Er kunnen zwaarwegende redenen zijn waardoor verhuizen geen optie is. Voorbeelden zijn:

1. Er blijkt uit medisch onderzoek een contra-indicatie voor verhuizen. Bijvoorbeeld als niet verwacht wordt dat een (dementerende) cliënt binnen een redelijke termijn zal aarden of vertrouwd zal kunnen geraken in de woning of woonomgeving én er geen aanspraak bestaat op toegang tot de Wet langdurige zorg (langdurig verblijf).
2. Er blijkt uit onderzoek dat de medische situatie van de cliënt zich verzet tegen een zoektijd/wachttijd naar een geschikte woning. Uit het medisch advies moet dan bijvoorbeeld blijken wat een medisch aanvaardbare termijn is waarbinnen iemand over een aangepaste/geschikte woning moet beschikken. Dat is afhankelijk van de individuele situatie.
3. De aanwezigheid van mantelzorg door mensen in de directe omgeving van de woning maakt het niet acceptabel dat de cliënt verhuist. Daarvan is sprake als de te verlenen mantelzorg wordt geleverd in een bepaalde intensiteit en een wezenlijke bijdrage leveren aan het behoud van de zelfredzaamheid van de cliënt. Dat is bijvoorbeeld het geval als de mantelzorg professionele hulp overbodig maakt en duidelijk is dat de mantelzorg in zijn bestaande omvang en intensiteit bij een eventuele nieuwe woning niet (meer) kan worden verleend. Ook hier geldt de beoordeling of er aanspraak bestaat op toegang tot de Wet langdurige zorg (langdurig verblijf).
4. De verhuizing leidt tot inkomstenderving doordat bedrijfsmatige activiteiten niet meer kunnen worden uitgeoefend.
5. Er is een substantiële stijging van woonlasten verbonden aan de woning waar naar moet worden verhuisd.

Woonlastenconsequenties woning

Een nieuwe huurwoning kan een aanzienlijke stijging van de huurprijs met zich meebrengen. Deze huidige huurprijs wordt vergeleken met de huurprijs van de beschikbare woning rekening houdend met het recht op huurtoeslag en eventueel toename of afname van het wooncomfort. Het college beoordeelt in ieder geval of een eventuele huurlaststijging de draagkracht van de cliënt te boven gaat. Bij toewijzing van een woning wordt door de woningbouwcoöperaties rekening met de verhouding tussen het inkomen en de toe te wijzen woning qua huurprijs op grond van de Wet op de huurtoeslag. Het kan ook gaan om een koopwoning. Daarvoor gelden een aantal dezelfde uitgangspunten. Een stijging van de woonlasten die aan een de eigen woning verbonden zijn hoeven dan ook niet in de weg te staan aan een verhuizing. Wel is het zo dat verhuizen niet aan de orde is als de cliënt en/of de mede-eigenaar van de woning, bijvoorbeeld diens partner, met een aanzienlijke restschuld blijven zitten na de verkoop. Of daarvan sprake is, neemt het college mee in de beoordeling.

Woonlastenconsequenties bij verhuizing eigen woningbezit

Om de woonlastenconsequenties voor woningeigenaren te berekenen worden de netto woonlasten van deze eigen woning als volgt berekend:

- Rente die verband houdt met de woning (netto hypotheeklasten)
- Zakelijke lasten in verband met het hebben van eigendom
- Opstalverzekering

Vergelijking aanpassingskosten huidige woonruimte versus nieuwe woonruimte

Het college maakt een kostenafweging tussen het aanpassen van de huidige woonruimte enerzijds en verhuizen (inclusief eventuele aanpassingskosten in de nieuwe woonruimte) anderzijds. Daarbij worden de volgende kosten in elk geval meegenomen in de overwegingen:

- a. huidige en voorzienbare toekomstige aanpassingskosten van de reeds bewoonde woonruimte; en/of
- b. de eventuele aanpassingskosten van de nieuwe woning.

Artikel 5.4 Vervoersvoorzieningen

Een vervoersvoorziening kan bijvoorbeeld noodzakelijk zijn om:

- a. winkels en andere noodzakelijke voorzieningen te kunnen bereiken;
- b. sociale contacten te kunnen onderhouden;
- c. aan activiteiten te kunnen deelnemen, waaronder inbegrepen eventuele deelname aan activiteiten in de vorm van een algemene voorziening, binnen de leefomgeving van de cliënt.

Het college kan een maatwerkvoorziening verlenen in de vorm van een vervoersvoorziening voor korte en de middellange afstand. Uit onderzoek kan bijvoorbeeld blijken dat de cliënt alleen beperkingen heeft op het zich verplaatsen op de korte afstand. Het uitgangspunt is dat de leefomgeving bij het zich kunnen verplaatsen 15-20 kilometer rondom de woning behelst. In individuele gevallen kan het college daarvan afwijken.

Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen

Bij de beoordeling van de aanspraak op een vervoersvoorziening wordt gezien of een algemeen gebruikelijke voorziening zoals bijvoorbeeld een fiets met hulpmotor of brommer een adequaat vervoermiddel is voor de cliënt. Het ligt op zijn weg om te stellen en te onderbouwen dat de betreffende algemeen gebruikelijke voorzieningen in zijn geval geen geschikte vervoermiddelen zijn in het zich kunnen verplaatsen binnen de leefomgeving met het oog op zijn zelfredzaamheid en participatie.

Bereiken en gebruiken van het (niet vraagafhankelijk) openbaar vervoer

Ook wordt bij de beoordeling van de aanspraak onderzocht of het (niet vraagafhankelijk) openbaar vervoer te voet, per fiets of in voorkomende gevallen per bus kan worden bereikt en vervolgens kan worden gebruikt. Voor de vraag of cliënt bijvoorbeeld de bus (of ander openbaar vervoer) kan bereiken en gebruiken is het redelijk om uit te gaan van de vraag of de cliënt een afstand van 800 meter in 20 minuten kan afleggen. Mogelijk kan dat met de gebruikelijke loophulpmiddelen zoals een rollator. Het spreekt voor zich dat ook afhankelijk kan zijn van de afstand waarbinnen zich een opstaphalte bevindt. In die gevallen beoordeelt het college of de cliënt die afstand kan overbruggen met een voor hem algemeen gebruikelijk vervoermiddel.

Directe leefomgeving

Als leefomgeving in het kader van deelname aan het maatschappelijk verkeer wordt een afstand van 15-20 kilometer rondom de woning als redelijk aangemerkt. Deze afstand komt overeen met vijf zones openbaar vervoer. Wel is het zo dat de cliënt een minimaal aantal basisvoorzieningen moet kunnen bereiken. Daaronder vallen bijvoorbeeld een NS-station met dienstverlening, winkels voor het doen van boodschappen en het ziekenhuis. De ondersteuningsplicht van het college is gericht op de leefomgeving waarin in bovengenoemde aspecten te bereiken zijn. Wil de cliënt sociale contacten onderhouden buiten de directe woon- en leefomgeving, dan geldt daarvoor het landelijke vervoerssysteem Valys (standaard- en hoog persoonsgebonden kilometerbudget). Dit brengt mee dat maatwerkvoorzieningen bestemd om zich buiten de eigen leefomgeving te kunnen verplaatsen of mee te nemen, zoals aanhangers en oprijplaten, niet onder de ondersteuningsplicht van het college vallen.

Collectief vervoer goedkoopst passende oplossing?

Het spreekt voor zich dat gezien moet worden of de cliënt (medisch gezien) gebruik kan maken van het collectief vervoer, al dan niet met begeleiding. Heeft de cliënt (medische) begeleiding nodig bij dat vervoer, dan moet hij daar - in beginsel - zelf zorg voor dragen. Heeft de cliënt een vervoersbehoefte op de korte en middellange afstand, dan kunnen twee vervoersvoorzieningen naast elkaar nodig zijn.

Vervoersbehoefte

Bij het onderzoek naar de goedkoopst passende bijdrage is het noodzakelijk de vervoersbehoefte van de cliënt vast te stellen. Deze behoefte wordt onderzocht aan de hand van de volgende kenmerken:

- verplaatsingsgedrag;
- het verplaatsingsmotief (waarom); en
- de verplaatsingsbestemming (waarheen).

Bij een cliënt met beperkingen die uiterst beperkt mobiel is, moet in beginsel mede de vervoersbehoefte die voortvloeit uit zorgtaken voor minderjarige kinderen worden betrokken. Dit kan betekenen dat het collectief vervoer zich niet als passende bijdrage laat kwalificeren. Daarbij wordt overigens wel rekening gehouden met de bijdrage die van de andere ouder en andere daarvoor in aanmerking komende personen redelijkerwijs kan worden gevegd. Dergelijke overwegingen spelen een rol bij een vervoersbehoefte op zowel de korte als de middellange afstand waarvoor meerdere voorzieningen zijn aangewezen.

Gezamenlijk reizen en collectief vervoer

Bij de toekenning van collectief vervoer kan het voorkomen dat het gezin niet gezamenlijk kan reizen. Op zichzelf genomen is het voorstelbaar dat het voor een gezin prettiger en gemakkelijker is om samen te reizen. Uit de jurisprudentie blijkt echter dat het niet samen kunnen reizen niet betekent dat het collectief vervoer niet als passende bijdrage kan gelden. Gebruik maken van het collectief vervoer betekent namelijk niet dat het onmogelijk is om een gezamenlijke bestemming te bereiken (vergelijk CRVB:2014:2101).

Omvang

Uit de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep blijkt dat voor de omvang in kilometers in verband met de vervoersbehoefte in beginsel mag worden uitgegaan van maximaal 1500 tot 2000 kilometer per jaar (vergelijk CRVB:2012:BV7463). Het college is hier strikt genomen niet aan gehouden, het gaat immers om maatwerk. Dat kan zowel naar beneden als ook naar boven zijn. Het aangewezen zijn op een te bereiken resultaat boven deze algemene norm moet door de cliënt wel aannemelijk worden gemaakt. Het college zal daar onderzoek naar moeten doen.

Hoofdstuk 6 Persoonsgebonden budget

Met een persoonsgebonden budget (pgb) kunnen diensten, zoals begeleiding, huishoudelijke ondersteuning of kortdurend verblijf worden ingekocht, maar ook een woonvoorziening of een hulpmiddel, zoals een scootmobiel.

Een pgb vertegenwoordigt de (een afgeleide van de) geldswaarde van de goedkoopst passende bijdrage van een maatwerkvoorziening die het college in natura zou verlenen.

In het algemeen geldt dat geen pgb mogelijk is als het college, na de melding, een maatwerkvoorziening moet inzetten vanwege een spoedeisende situatie.

Het college moet zich bij het toekennen van een pgb ervan overtuigen dat de cliënt voldoet aan de voorwaarden. Het spreekt voor zich dat de cliënt het college, desgevraagd, de daarvoor noodzakelijke inlichtingen of gegevens verschaft en zijn medewerking verleent aan het onderzoek. Deze voorwaarden worden afzonderlijk beoordeeld. Dit betekent ook dat als niet aan een van de voorwaarden wordt voldaan het college het pgb kan weigeren. De andere voorwaarden hoeven dan niet meer beoordeeld te worden.

1. De cliënt is op eigen kracht, al dan niet met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, voldoende in staat te achten tot een redelijke waardering van belangen aangaande de aan het pgb verbonden taken en in staat is deze op een verantwoorde manier uit te voeren (artikel 2.3.6 lid 2 onder a wet).

Het college beoordeelt of de cliënt - al dan niet met hulp van anderen - hiertoe in staat is. Daarvoor kan het college in ieder geval de volgende feiten en omstandigheden in aanmerking nemen:

- Het beheersen van de Nederlandse taal
- De mate van beperkingen (licht, matig, zwaar) op het terrein van in ieder geval:
  - sociale redzaamheid
  - probleemgedrag
  - psychisch functioneren
  - geheugen- en oriëntatiestoornissen
- Het vermogen om een overeenkomst op te stellen of aan te gaan met degene aan wie het pgb wordt besteed.
- Het vermogen om de degene, aan wie het pgb wordt besteed, aan te sturen bij de te bieden maatschappelijke ondersteuning.
- Als de cliënt iemand heeft gemachtigd om zijn belangen van het pgb te behartigen en de aan het pgb verbonden taken uit te voeren, stelt het college aan deze persoon dezelfde eisen als aan de cliënt.

Vertegenwoordiger

Artikel 1.1.1 tweede lid van de wet bepaalt wat onder een vertegenwoordiger wordt verstaan. Dat kan dus een persoon zijn die de cliënt kan ondersteunen bij de voorwaarden die gelden voor het recht op een persoonsgebonden budget. Als een curator, mentor of gevolmachtigde ontbreekt, kunnen ook als vertegenwoordiger optreden:

- echtgenoot, geregistreerd partner of andere levensgezel van de cliënt; dan wel (als deze ontbreekt);
- diens ouder, kind, broer of zus.

Deze personen kunnen echter niet als vertegenwoordiger optreden als de cliënt dat niet wenst. Dat moet het college in voorkomende gevallen onderzoeken.

2. De cliënt stelt zich voldoende gemotiveerd op het standpunt waarom hij de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wenst te krijgen (artikel 2.3.6 lid 2 onder b van de wet).

Het pgb wordt alleen verstrekt op verzoek van de cliënt. Bij dat verzoek weet de cliënt voldoende te motiveren waarom hij de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wenst te krijgen. Het college stelt geen bijzondere eisen aan de motivatie. Wel kan de cliënt al een budgetplan opgesteld hebben waarin de wens voor het pgb blijkt.

3. Er is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen voldoen aan de kwaliteitseisen van de wet en in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt (artikel 2.3.6 lid 2 onder c van de wet).

In artikel 3.1 lid 1 van de wet staat dat een maatwerkvoorziening in elk geval:

- veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht wordt verstrekt,
- afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en op andere vormen van zorg of hulp die de cliënt ontvangt,
- verstrekt in overeenstemming met de op de beroepskracht rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de professionele standaard;
- verstrekt wordt met respect voor en inachtneming van de rechten van de cliënt.

Hulpmiddelen en woningaanpassingen

Ook voor deze maatwerkvoorzieningen geldt dat het college moet oordelen over de vraag of met het wel een kwalitatief verantwoorde maatwerkvoorziening wordt ingekocht.

Artikel 6.6 Budgetplan bij persoonsgebonden budget voor diensten

Budgetplan

Aan het recht op een persoonsgebonden budget voor diensten is de verplichting verbonden dat de cliënt een budgetplan opstelt. In dat budgetplan wordt in ieder geval aangeven:

- aan wie het persoonsgebonden budget wordt besteed.
- welke resultaten met de aan te schaffen of de in te kopen maatwerkvoorziening worden bereikt en hoe dat gebeurt. Deze moeten overeenkomen met het bereiken van een, door het college te bepalen, mate van zelfredzaamheid waarop de cliënt gelet op zijn beperkingen is aangewezen.
- waaruit blijkt dat de aan te schaffen of de in te kopen maatwerkvoorziening voldoet aan de kwaliteitseisen die daar aan mogen worden gesteld. Hiermee worden de kwaliteitseisen bedoeld op grond van artikel 3.1 lid 1 van de wet. Uit het budgetplan moet blijken of degene die de ondersteuning zal gaan bieden in kwalitatieve zin in staat is om het te bereiken resultaat te behalen. Dat is vanzelfsprekend mede afhankelijk van de mate van zelfredzaamheid van de cliënt en of daarin lichte, matige of zware beperkingen worden ondervonden.

Besteding persoonsgebonden budget sociaal netwerk

Uit het persoonsgebonden budget kunnen personen uit het sociale netwerk worden betaald. Zeker voor zeer kwetsbare burgers is het van groot belang dat zij de ondersteuning krijgen die zijn nodig hebben met uiteindelijk het oog op het zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen blijven wonen. Afhankelijk van het individuele geval kan het dan ook zijn dat juist personen uit het sociale netwerk kwalitatieve ondersteuning kunnen bieden die effectiever en doelmatiger is. Maar dat kan ook anders liggen. Dat vraagt om een beoordeling van het individuele geval.

Artikel 6.8 Hoogte persoonsgebonden budget diensten

Onder diensten vallen ondersteuning bij zelfstandig wonen, maatschappelijke participatie en kortdurend verblijf. De hoogte van een persoonsgebonden budget voor diensten is onder meer afhankelijk van degene bij wie de maatschappelijke ondersteuning wordt ingekocht. Het persoonsgebonden budget bedraagt maximaal 100% van het tarief waarvoor het college deze dienst(en) heeft ingekocht.

Artikel 6.10/ artikel 6.11 Hoogte persoonsgebonden budget hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen

De hoogte van het persoonsgebonden budget voor vervoersvoorzieningen, hulpmiddelen en woningaanpassingen bedraagt in ieder geval niet meer dan de huur- dan wel aanschafprijs van de goedkoopst passende maatwerkvoorziening, waaronder gerekend onderhoud, reparatie en verzekering zoals die door het college aan de gecontracteerde aanbieder verschuldigd is. Indien dit niet mogelijk is stelt het college de hoogte van het persoonsgebonden budget vast op basis van een offerte. Dat kan een offerte zijn die het college zelf opvraagt of een offerte die door de cliënt wordt overhandigd. Het kan in voorkomende gevallen ook om meerdere offertes gaan zodat het college in staat is de goedkoopst passende bijdrage te bepalen.

Artikel 6.12 Persoonsgebonden budget bij tijdelijk verblijf in buitenland

De wet bepaalt dat ingezetenen van Nederland in aanmerking komen voor maatschappelijke ondersteuning (artikel 1.2.1 Wmo 2015). In de Wmo is niet geregeld dat de ondersteuning in Nederland moet worden geleverd.

Als een cliënt het persoonsgebonden budget wil inzetten om ondersteuning in te kopen tijdens tijdelijk verblijf in het buitenland, blijven de voorwaarden die verbonden zijn aan het persoonsgebonden budget ongewijzigd van kracht. Dit betekent onder meer dat cliënt, al dan niet met behulp van zijn sociale

netwerk of zijn vertegenwoordiger, ook in het buitenland in staat moet zijn tot een redelijke waardering van zijn belangen en in staat is de aan het persoonsgebonden budget verbonden taken op een verantwoorde wijze uit te voeren. En dat cliënt kan waarborgen dat de dienst veilig, doeltreffend en cliëntgericht wordt verstrekt (kwaliteit van de dienst).

Verder zal de cliënt een nieuwe zorgovereenkomst moeten indienen bij de SVB voor de inkoop van de ondersteuning in het buitenland.

Wat betreft de termijn van 13 weken per jaar is aansluiting gezocht bij het besluit langdurige zorg. Hierin is in artikel 3.7.1 lid 1 onder a bepaald dat een verzekerde aan wie zorg wordt verleend dit recht behoudt gedurende ten hoogste 13 weken per jaar buiten Nederland.

Artikel 6.13 Afschrijvingsprincipe terugbetaling persoonsgebonden budget

In artikel 8.5 van de verordening is bepaald dat, als een maatwerkvoorziening met een persoonsgebonden budget is aangeschaft, en deze wordt beëindigd (bijvoorbeeld wegens verhuizing buiten de gemeente of overlijden), de cliënt of de nabestaande(n) het persoonsgebonden budget ter hoogte van de restwaarde van de voorziening moeten terugbetalen. De restwaarde van de maatwerkvoorziening wordt berekend volgens het afschrijvingsprincipe dat is opgenomen in artikel 6.13 van de nadere regels.

Hoofdstuk 7 Bijdrage in de kosten en ritbijdrage

De artikelen in dit hoofdstuk spreken voor zich.

Hoofdstuk 8 Tegemoetkoming meerkosten

In hoofdstuk 7 van de verordening is de doelgroep bepaald die in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming. De doelgroep zijn personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen. Deze doelgroep komt overeen met het bepaalde in artikel 2.1.7 Wmo 2015.

De wijze waarop de tegemoetkoming wordt verstrekt kan in de vorm van een financiële vergoeding voor daadwerkelijk gemaakte meerkosten of in de vorm van een forfaitaire vergoeding voor aanneembare meerkosten.

Op aanvraag

Om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming gelden de regels van de melding en het gesprek niet. Als hoofdregel geldt dat de tegemoetkoming slechts op aanvraag wordt verleend. Ook geldt dat de aanvraag moet worden ingediend voordat de kosten worden gemaakt.

Aanspraak voorliggende voorziening

Het is vanzelfsprekend niet de bedoeling dat dubbele vergoedingen voor (meer)kosten worden gedaan. Daarom bepaalt de verordening dat geen recht op een tegemoetkoming bestaat voor zover aanspraak bestaat of kan bestaan op vergoeding op grond van een voorliggende voorziening. Er kan geen limitatief aantal worden gegeven van voorliggende voorzieningen. Twee voorbeelden. Een verhuiskostenvergoeding van de woningstichting op grond van artikel 11g Besluit Beheer Sociale huursector, de leefvoorziening op grond van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen zijn voorliggende voorzieningen.

Artikel 8.2 Tegemoetkoming verhuis- en inrichtingskosten

De tegemoetkoming voor verhuis- en inrichtingskosten wordt ingezet als het goedkoper is om de cliënt te laten verhuizen naar een al aangepaste woning of een met minder kosten aan te passen woning.

Artikel 8.3 Tegemoetkoming voor huishoudelijk schoonmaakwerk

Huishoudelijk schoonmaakwerk merken we aan als algemeen gebruikelijke kosten als sprake is van eenvoudige schoonmaakondersteuning tot maximaal 2,5 uur per week. In die situatie regelen mensen zelf de schoonmaakondersteuning en dragen ook zelf de kosten. Echter als uit onderzoek blijkt dat de kosten van schoonmaakwerk in de individuele situatie niet kunnen worden gerekend tot het gangbare gebruiks- dan wel bestedingspatroon van de cliënt, kan een tegemoetkoming in de meerkosten worden verstrekt.

Vaststellen hoogte inkomen

Voor het bepalen van het inkomen tekent de cliënt een verklaring dat zijn inkomen beneden de inkomensgrens van 120% plus € 40,- per maand blijft. Omdat de cliënt behoort tot de doelgroep, gaan we ervan uit dat er sprake is van extra kosten, die het besteedbaar inkomen verlagen. Voor deze extra kosten houden we rekening met een forfaitair bedrag van € 40,- per maand. Het bedrag van € 40,- is gerelateerd aan de maximale vergoeding waarvoor door de doelgroep aanspraak op kon worden gemaakt op grond van de Wet tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten. Bestaat de leefeenheid uit meerdere personen, dan wordt er een forfaitair bedrag van € 40,- per persoon bij het inkomen opgeteld mits die personen behoren tot de doelgroep zoals bepaald in artikel 7.1 lid 1 van de verordening.

Overeenkomst

Voorwaarde om voor de tegemoetkoming in aanmerking te komen is dat de cliënt met een overeenkomst aantoonbaar bij wie de schoonmaakwerkzaamheden worden ingekocht en tegen welk uurtarief. Hiervoor kan de cliënt gebruik maken van een standaardovereenkomst, die door het college beschikbaar wordt gesteld.

Uitbetaling

Zodra de cliënt met de overeenkomst heeft aangetoond bij wie en tegen welk uurtarief de schoonmaakwerkzaamheden worden ingekocht en beoordeeld is of cliënt voldoet aan de overige voorwaarden, wordt een besluit genomen op de aanvraag voor een tegemoetkoming.

Na toekenning van de tegemoetkoming wordt het bedrag, waar cliënt recht op heeft, periodiek uitbetaald.

Steekproefsgewijze controle

Het college zal achteraf en op basis van een steekproef de hoogte van het inkomen van de cliënt controleren. De controle bestaat uit het opvragen van loonstroken en/of uitkeringsspecificaties waaruit de hoogte van het inkomen blijkt. Tevens zal aan de hand van bankafschriften worden onderzocht over welk inkomen cliënt beschikking heeft.

Onderdeel van de controle is de besteding van de tegemoetkoming. Cliënt zal aan de hand van betalingsbewijzen moeten kunnen aantonen waaraan de tegemoetkoming is besteed. Als betalingsbewijzen worden aangemerkt bankafschriften waarmee kan worden aangetoond dat er een overschrijving heeft plaatsgevonden naar de derde, waarmee de cliënt een overeenkomst heeft gesloten voor het leveren van huishoudelijke schoonmaakwerkzaamheden.

Maatwerkvoorziening HO

Voor mensen, die meer dan 2,5 uur per week eenvoudige schoonmaakondersteuning nodig hebben, en niet in staat zijn tot het uitvoeren van noodzakelijke algemeen dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden, wordt huishoudelijke ondersteuning als maatwerkvoorziening ingezet.

Ook wordt huishoudelijke ondersteuning als maatwerkvoorziening ingezet als dit deel uitmaakt van een breder integraal ondersteuningsarrangement. In dat laatste geval kan de huishoudelijke ondersteuning als maatwerkvoorziening eventueel minder bedragen dan 2,5 uur per week.

Als de maatwerkvoorziening HO wordt ingezet, worden de kosten hiervan op grond van de Wmo vergoed. In dat geval zal van de cliënt wel een bijdrage in de kosten worden gevraagd overeenkomstig het bepaalde in de Wmo verordening.